

KILDEHENVISNINGER OG LITTERATURLISTE

- til bruk for elever ved Meløy videregående skole -

Å oppgi hvor du har hentet informasjonen fra, dvs. hvilke kilder du har brukt, kalles å referere. En referanse består av to elementer:

- Referanse i løpende tekst
- Oppføring i referanseliste (litteraturliste)

Hvorfor oppgi kilder? Korrekt bruk av kilder viser at du:

- Aerkjenner andre forfatteres arbeider
- Har lest litteratur om emnet
- Setter ditt arbeid inn i en større faglig sammenheng
- Behersker teknikken med å oppgi kilder

Korrekt bruk av kilder medfører også at leseren kan:

- Identifisere og gjenfinne de kildene du har brukt
- Identifisere dine avsnitt, tanker og konklusjoner

Feil eller manglende bruk av kilder kalles plagiering. Plagiering medfører at du stryker på oppgaven, og at du kan miste retten til å ta eksamen.

Når skal du oppgi kilder? Det kan være vanskelig å vurdere når du skal oppgi kilder, men som hovedregel kan vi si at du skal oppgi kilde når du:

- Siterer
- Parafraiserer, dvs. bruker indirekte sitater
- Henviser til

Det er ikke nødvendig å oppgi kilder hvis du skriver noe som er allment kjent og akseptert.

Eksempel: Det er ikke nødvendig å oppgi kilder hvis du skriver at Norge stemte "nei til EU" i en folkeavstemning i 1994.

Hvis du derimot ønsker å oppgi hvor mange prosent som stemte nei, hvordan fordelingen av nei-stemmer var i befolkningen, eller hvis du skal analysere årsaken til, og konsekvensene av Norges nei til EU, må du oppgi kilder.

REFERANSER I LØPENDE TEKST

Når du refererer til litteratur i teksten kan du bruke både sitater, parafraaser og henvisninger, eventuelt fotnoter.

Sitater

Et sitat er en ordrett gjengivelse av det en annen forfatter har skrevet.

Kort sitat (inntil 3 linjer):

Din egen tekst. "sitat i anførselstegn". (Navn på forfatter, årstall og sidetall). Din egen tekst fortsetter...

Eksempel:

Din egen tekst. "Sitering vil si ordrett gjengivelse av andres arbeider. Da skal det være ordrett, og ikke misbrukt i forhold til den sammenheng sitatet brukes i" (Stene, 1999, s.125). Din egen tekst fortsetter...

Lengre sitat (over 3 linjer):

Din egen tekst.

Sitat som eget avsnitt med innrykk. (Navn på forfatter, årstall og sidetall)

Din egen tekst fortsetter...

Eksempel:

Din egen tekst.

Det er ikke tilstrekkelig å oppgi kilder i en samlet oversikt bakerst i rapporten. De skal også oppgis i den løpende teksten (brødteksten), ellers kan ikke leserne vite hva du bygger nettopp det avsnittet eller kapitlet på. Du kan ikke vente at leserne skal drive detektivarbeid. (Rognsaa, 2000, s.63)

Din egen tekst fortsetter...

Parafraser – indirekte sitat

En parafrase er en omformulering av den originale teksten. Parafraser blir også kalt indirekte sitater. Det kan ofte være enklere å bruke slike omskrivninger fremfor sitater fordi du da kan tilpasse teksten slik at den passer inn i din egen tekst.

Eksempel:

Original tekst:

Bruk av kildehenvisninger og litteraturliste er først og fremst begrunnet ut fra idealet om forskningen som et kollektivt prosjekt. Et viktig prinsipp her er forskningens etterprøvbarehet. Du skal redegjøre for hvor du har hentet ditt stoff, og henvise til det på en slik måte at andre kan følge dine referanser og finne det samme som deg (Furseth og Everett, 1997 s. 142)

Omskrevet tekst:

Furseth og Everett (1997) hevder at den viktigste årsaken til at du skal bruke kildehenvisninger og litteraturliste er et ideal om at forskningen er et kollektivt prosjekt. Forskingen skal være etterprøvbare, og de som leser ditt arbeid skal kunne finne de kildene du har hentet stoffet ditt fra.

Henvisninger

Unngå å bruke generelle termer som mange/flere/noen forskere/studier/undersøkelser osv. Du må konkretisere hvilke studier og hvilke forskere.

Når du vil referere til andre forskeres arbeider, og ikke bruke sitater eller parafraser, skal du bruke henvisninger.

Eksempel:

Forskere som Warwick (1992), Alt og King (1994) og Warwick og Easton (1992) har definert...

Taylor og Herman (1971), Sanders og Herman (1977) og King m.fl. (1990) finner at...

Fotnoter

Vi skiller mellom *fotnoter* og *sluttnoter*.

En fotnote er en opplysning nederst på en bokside, som det henvises til i teksten¹.

En fotnote kan være en henvisning til en kilde, slik som i eksempelet over. Det kan også være tilleggsinformasjon som det ikke er nødvendig å ha med i den løpende teksten².

Sluttnoter plasseres helt til slutt i dokumentet, men brukes ellers på samme måte som fotnoter.

Vurder alltid nøye om du skal bruke fotnoter. Fotnoter gjør teksten mindre tilgjengelig for sammenhengende lesning. Spør læreren din om det er aktuelt i ditt fag.

¹ Store norske leksikon 2005, s.387

² Her kan du skrive tilleggsinformasjonen din.

LITTERATURLISTE/REFERANSELISTE

En referanseliste er det samme som en litteraturliste. Det er en alfabetisk liste over alle kilder du har referert til i oppgaven din.

Du skriver kildene alfabetisk etter etternavn, og deretter synkende etter årstall.

Bok

Etternavn, Initial (År). *Tittel på boken* (Utgave – hvis tilgjengelig). Sted: Utgiver

Eksempel:

Gore, A. (2007). *En ubehagelig sannhet : den globale klimakrisen – vår tids største utfordring*. Oslo: Versal

Antologi

En antologi er en bok med en redaktør og hvor kapitlene er skrevet av flere ulike forfattere

Etternavn, Initial (År). Tittel på kapittel. I: Initial. Etternavn (red.) *Tittel på boken*. (Utgave, sidenr). Sted: Utgiver

Eksempel:

Øverbye, E. (2005). Internasjonale perspektiver på sosialpolitikk. I: M.A. Stamsø (red.) *Velferdsstaten i endring : norsk helse- og sosialpolitikk ved starten av et nytt århundre*. (s. 283-304). Oslo: Gyldendal

Tidsskriftartikkel

Etternavn, Initial. (År). Tittel på artikkel. *Tittel på tidsskrift*, volum (nr), sidetall

Eksempel:

Dregelid, S. (2008). Asyl-skandalens kasteball. *A-magasinet*, (35), s. 20-26

Torheim, N.K. (2008). Biodrivstoff – reknar vi oss inn i solnedgangen? *Genialt*, 17(2), s. 4-7

Avisartikkel

Etternavn, Initial. (År, dato). Tittel på artikkel. *Navn på avis*, sidetall

Eksempel:

Asker, C. (2008, 9.september). Metallica-album lekket på nett. *Aftenposten kultur*, s. 13

Hagevik, L.A. (2008, 5.september). Ekspert hjelp i fysikk. *Framtia*, s. 6-7

Webside

Etternavn, Initial. (År). *Tittel på artikkel/side*. Lastet ned dag, måned, år, fra <http://...>

Eksempel:

Aas, H. (2006). *Nordlys over Sør-Norge om 20 år*. Lastet ned 17.september 2008, fra http://www.apollon.uio.no/vis/art/2006_4/Artikler/Nordlys

Veigård, H.L. (2007). *Soleventyr i Glomfjord*. Lastet ned 17.september 2008, fra <http://www.nho.no/suksesshistorier/soleventyr-i-glomfjord-article18706-394.html>

Webside uten forfatter

Tittel på artikkel/side. (År). Lastet ned dag, måned, år, fra <http://...>

Eksempel:

Lys og skygge når sola står opp eller går ned – jordskyggen. (2007). Lastet ned 17.september 2008, fra <http://nordnorsk.vitensenter.no/naturfag/fysikk/lysOgSkygge/SoloppOgNed.php>

Webside uten publiseringsdato

Etternavn, Initial. (n.d.) *Tittel på artikkel/side*. Lastet ned dag, måned, år, fra <http://...>

Eksempel:

Roksand, G. (n.d.) *Mangfoldige Wergeland - kort oversikt*. Lastet ned 17.september 2008, fra <http://www.wergeland2008.no/Articlelist.aspx?m=12&amid=2624>

Hjemmeside

Organisasjon. (Opprettet dato, år). Lastet ned dag, måned, år, fra <http://...>

Eksempel:

Wergeland 2008. (Opprettet 2007). Lastet ned 17.september 2008, fra <http://www.wergeland2008.no/>

Kilde (og tips til videre lesning):

VIKO: veien til informasjonskompetanse. Lastet ned 17.september 2008, fra <http://www.ntnu.no/viko>

Forenklet aug./sept. 2008 av Kjersti Svendsen til bruk for elever ved Meløy videregående skole. Godkjent av faglærerne Idar Lyngen, Sivert Olaussen, Beate Henningsen.